

na tom, že bylo vynaloženo úsilí, mařící uplatňování vůle vrchnostenské osoby, a že bylo tohoto úsilí použito jako prostředku, by úřední výkon byl zmařen a že útok byl k tomu abstraktně způsobilým. Nezáleží na formě, v jaké se fyzické násilí jeví, jen když se dotýká vrchnostenské osoby buď přímo nebo nepřímo. Nemůže býti podstatného rozdílu v tom, když někdo úřední osobu, ho držící, v úmyslu v §u 81 tr. zák. předpokládaném od sebe odstrčí, nebo se jí z ruky násilím vytrhne. Neboť v tom i onom případě bylo pachatelem vynaloženo aktivní násilí a v tom i onom případě dotklo se vrchnostenské osoby, ať již způsobem více nebo méně citelným. Je-li tudíž zjištěno, že policejní orgán držel zatčeného obžalovaného a nechtěl dopustiti, by sám šel na policejní komisařství a že se obžalovaný ve zjištěném úmyslu, zmařiti své předvedení na policejní strážnici, vytrhl úřednímu orgánu násilně z ruky, dlužno v tomto jednání spatřovati násilné vztažení ruky v onom smyslu. Neboť proti tělesné síle úředního orgánu, jíž k sobě poutal obžalovaného, vynaložil tento úsilí, by se z moci úředního orgánu vyprostil. Jen tak zvaný trpný odpor obžalovaného nespadal by ještě pod pojem skutečného násilného vztažení ruky. O takovém mohla by však býti řeč jen tehdy, kdyby byl obžalovaný stěžoval výkon služby tím, že by byl jejímu provedení činil překážky věcné, nebo nechal volně působiti činitele, kteří, jako na př. váha vlastního těla, přirozeně nutily úřední orgán, by svou vlastní fyzickou sílu vynaložil, chtěl-li úřední výkon provésti. Jakmile však obžalovaný nechal působiti vlastní sílu s úmyslem přímo proti osobě úředního orgánu, nemůže býti již řeč o pouhém trpném odporu (viz sb. n. s. č. 382). V zákoně nelze dále shledati opory pro názor, že by násilné vztažení ruky musilo býti způsobilým, přivoditi nějaké poranění. Žádáť zákon jen způsobilost útoku neb odporu v tom směru, by byl způsobilým zmařiti neb vynutiti úřední výkon. Tvrzení stížnosti, že policejní agent Š. svíral obžalovanému ruku, neodpovídá zjištěním rozsudkovým, podle nichž obžalovanému ruku držel a arci nechtěl ho pustiti, by sám šel na policejní komisařství. Obžalovaný měl se podrobiti opatření úředního orgánu a neměl proti němu vystupovati způsobem, opodstatňujícím pojem násilného vztažení ruky ve smyslu §u 81 tr. zák.

Čís. 2741.

Ke skutkové podstatě zločinu rušení míru domovního podle druhé věty § 83 tr. zák. stačí, bylo-li násilí vykonáno na jediné osobě (na oprávněném nebo na někom z jeho lidí domácích); zločin může býti spáchán také neozbrojeným pachatelem »s více lidmi sebranými.«

»Lidmi domácími« jsou také ti, kdož jsou, třeba jen přechodně, pod ochranou osoby přímo oprávněné (majitele domu nebo držitele bytu), zejména i osoby, jimž oprávněný poskytl útočiště ve svém domě, do něhož se utekli před hrozícím jim nebezpečím; v subjektivním směru se předpokládá, že pachatel věděl nebo mohl důvodně předpokládati, že jde o některý z oněch případů.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1927, Zm I 14/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Litoměřicích ze dne 27. října 1926, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle §u 83 tr. zák., zrušil napadený rozsudek ve výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem veřejného násilí podle §u 83 tr. zák., dále ve výroku o trestu a výrocích s ním souvisejících jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a o ní rozhodl. Rozsudkový výrok, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti těla podle §u 411 tr. zák., zůstal nedotčen.

Důvody:

Zmateční stížnost napadá rozsudek pouze potud, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným zločinem veřejného násilí podle §u 83 tr. zák. Dovolává se číselně důvodů zmatečnosti čís. 8, 9 a), 9 c) a 10 §u 281 tr. ř., z nichž však důvodu čís. 9 c) svými vývody vůbec neuplatňuje, kdežto vývody, jimiž provádí námitku domnělého důvodu zmatečnosti čís. 10, přicházejí v úvahu jako dovolávání se důvodu zmatku čís. 9 a) §u 281 tr. ř. Veřejnou obžalobou stíhán jest obžalovaný pro zločin podle §u 83 tr. zák., kladený mu podle obžalovacího spisu za vinu proto, že »s obejitím vrchnosti s více sebranými lidmi násilím v t r h l d o d o m u J i n d ř i c h a E-a a tam vykonal násilí na jeho domácích lidech.« Jak patrně, obžalovací spis přes to, že se nekryje zcela přesně s doslovem předpisu §u 83 tr. zák., podřaduje čin obžalovaného skutkové podstatě podle druhé věty tohoto předpisu (rušení míru domovního). Rozsudek spatřuje naproti tomu skutkovou podstatu zločinu ve smyslu §u 83 tr. zák. podle svého výroku v tom, že obžalovaný »s opomenutím vrchnosti s více sebranými lidmi p o r u š i l n á s i l n ý m v p á d e m p o k o j n é d r ž e n í p o z e m k u a p ů d y a že tam vykonal násilí na lidech domácích«, a zmateční stížnost není v nepravu, namítajíc, že takto smíseny jsou v rozsudkovém výroku skutkové podstaty podle obou vět §u 83 tr. zák. (rušení míru pozemního i domovního). Na první z nich poukazují slova »porušil násilným vpádem pokojné držení pozemku a půdy«, druhá dochází výrazu další větou »a tam vykonal násilí na lidech domácích«, tak, že podle celkového doslovu rozsudkového výroku mohlo by se dokonce zdáti, že čin obžalovaného byl napadeným rozsudkem podřaděn oběma skutkovým podstatám §u 83 tr. zák., zvláště, když i jeho rozhodovací důvody ponechávají otázku, co zavdalo nalézacímu soudu podnět k oné úchylice rozsudku od obžalovacího spisu, nevysvětlenou ba vůbec nezodpověděnou. Přes to nelze zmateční stížnosti přiznati oprávnění potud, pokud, vycházejíc z předpokladu, že napadeným jí výrokem rozsudkovým byl obžalovaný uznán vinným zločinem podle první věty §u 83 tr. zák. (rušením míru pozemního), spatřuje v tom zmatečnost podle čís. 8 §u 281 tr. ř., překročení obžaloby, která zněla na zločin podle druhé věty §u 83 tr. zák. (rušení míru domovního). Zníť sice také jeden ze závěrů rozsudkových důvodů v ten rozum, že obžalovaný s opomenutím vrchnosti rušil s více sebranými lidmi násilným vpádem Rudolfa A-a v jeho pokojném držení, než jako předmět

tohoto držení je tu uvedeno obydlí řečeného, což by již samo sebou mohlo nasvědčovati tomu, že rozsudkové důvody mají tu na zřeteli skutkovou podstatu zločinu podle druhé věty Šu 83 tr. zák. Z předchozích skutkových zjištění a k nim připojených úvah rozhodovacích důvodů vychází však bezpečně na jevo, že jako obžalovací spis i rozsudek spatřuje skutkovou podstatu zločinu podle Šu 83 tr. zák. jen v tom, že podle jeho zjištění obžalovaný vnikl s jinými demonstranty, v nichž rozsudek zřejmě spatřuje lidi sebrané, do domu, v němž bydlí Rudolf A., že ho tam uhodil pěstí do očí a že ho, když byl A. svalen k zemi, dále tloukl. V posléz uvedeném jednání obžalovaného shledává rozsudek zcela nepochybně výkon násilí, jehož se obžalovaný dopustil podle výroku rozsudkového na lidech domácích, podle zmíněného již závěru rozhodovacích důvodů arci jen na Rudolfu A-ovi samotném, což však ke skutkové podstatě zločinu podle druhé věty Šu 83 tr. zák. stačí, neboť tato je dána i tehdy, bylo-li násilí vykonáno i jen na jediné osobě, na oprávněném nebo na někom z jeho lidí domácích. Obžalovaný byl podle rozsudkového zjištění v čele a vůdcem zástupu, vniknuvšího do domu, toto vniknutí (vpád) označují rozsudkové důvody jako násilné vzhledem k tomu, že odpor, jímž se A. snažil jemu zabrániti tím, že podle předchozího zjištění rozsudkového chtěl, spěchaje do domu, zavřítí za sebou domovní dvěře, byl obžalovaným zlomen. Rozsudkové důvody dospívají posléze k závěru, že úmyslem obžalovaného bylo zjednati si zadostiučinění za bezpráví, způsobené mu podle jeho mínění A-em, a že v úmyslu, vymoci si toto své domnělé právo vůči A-ovi, vnikl také do domu. Jak patrně, zjišťují takto rozsudkové důvody vesměs pojmové znaky objektivní i subjektivní skutkové podstaty téhož zločinu podle druhé věty Šu 83 tr. zák., pro nějž byla na obžalovaného vznesena obžaloba, tím méně důvodně lze tudíž přes onen nepřesný a nevysvětlitelný doslov rozsudkového výroku říci, že napadeným rozsudkem byl obžalovaný s porušením předpisů §§ 262, 267 tr. ř. uznán vinným jiným s k u t k e m, než který tvoří podklad obžaloby.

Jako právně mylný dlužno dále označiti názor zmateční stížnosti, že pojmovým znakem skutkové podstaty zločinu podle druhé věty Šu 83 tr. zák. jest pouze vniknutí se zbraní, že tudíž k jejímu založení nestačí vniknutí s více sebranými lidmi, k němuž došlo podle rozsudku v souzeném případě. Již z doslovu zákona, z úvodních slov k druhé větě Šu 83 tr. zák.: »aneb když se byť i bez pomocníků vnikne . . .« vychází zřejmě na jevo, že zločin rušení míru domovního může býti spáchán netoliko třeba i jen jediným pachatelem ozbrojeným, nýbrž stejně jako zločin rušení míru pozemního také pachatelem neozbrojeným, vnikne-li ve společnosti s více lidmi sebranými. Ostatní vývody, jimiž zmateční stížnost uplatňuje důvod zmatečnosti čís. 9 a) Šu 281 tr. ř., nejsou než zjevným, podle §§ 258, 288 čís. 3 tr. ř. nepřípustným brojením proti postupu nalézacího soudu při oceňování jednotlivých důkazů a proti výsledkům této jeho činnosti, soudcovskému přesvědčení, zejména pokud jde o rozsudkové zjištění, že obžalovaný nebyl do domu zatlačen zástupem, jak zněla obhajoba, nýbrž do něho vnikl s více sebranými lidmi a to v čele zástupu vniknuvšího do domu a jako jeho vůdce. V nepravu je posléze zmateční stížnost také potud, pokud se v rámci oněch svých

vývodů, jimiž uplatňuje důvody zmatečnosti jednak podle čís. 8, jednak podle čís. 9 c) Šu 281 tr. ř., opětne pozastavuje nad tím, že v rozsudkovém výroku není vůbec označena osoba toho, jehož pokojné držení »pozemku a půdy bylo podle něho porušeno činem obžalovaného, neboť ze zjištění rozsudkových jest zjevno, že tu šlo o nemovitost — nikoli arci o »pozemek a půdu«, nýbrž o dům Jindřicha E-a, v němž podle dalšího rozsudkového zjištění A. bydlí. Důraz, který klade zmateční stížnost na onu mezeru v rozsudkovém výroku, není tudíž na místě a výtka neúplnosti rozsudku, která by snad mohla býti spatřována v dotyčné poznámce zmateční stížnosti, jevila by se i s hlediska důvodu zmatku čís. 5 Šu 281 tr. ř. bezdůvodnou. Naproti tomu nelze upřít oprávnění zmateční stížnosti potud, pokud v rámci oněch svých vývodů, jimiž provádí důvod zmatečnosti čís. 9 a) Šu 281 tr. ř., jednak namítá, že obžalovaný do bytu A-ova vůbec nevstročil, jednak vytýká, že nebylo ani zjištěno, že obžalovaný a ostatní zástup věděli, že A. bydlí v domě, do něhož bylo vniknuto. Že obžalovaný s více sebranými lidmi vnikl až do bytu A-ova, se v rozsudku nezjišťuje a zůstává nejasným (čís. 5 Šu 281 tr. ř.), kterou část jeho bytu neb aspoň součást domu, na jejíž užívání (spoluužívání) by jako nájemník měl právo, má na zřeteli onen závěr rozhodovacích důvodů, praví-li se v něm, že obžalovaný rušil svým činem A-a v pokojném držení jeho obydlí. Vratkým jeví se tudíž již samo objektivní rozsudkové zjištění, že obžalovaný, dopustiv se násilí na A-ovi, vykonal takto zároveň násilí na lidech domácích (osobě domácích) ve smyslu Šu 83 tr. zák. Zejména pak zjištění oné další skutečnosti, rozhodné pro řešení otázky subjektivního zavinění obžalovaného, postrádá zmateční stížnost v rozsudku vším právem. Její zjištění bylo nezbytným již vzhledem k tomu, že rozsudek nezjišťuje, že A. a jeho osobní poměry byly obžalovanému již z dřívější doby známy. Mimo to došlo k událostem, jichž součástí byly skutky obžalovaného, podle rozsudkového zjištění kolem 10. hodiny večerní za průvodu, na němž účast bral zástup lidí, A. pak, zastaviv se před domem, v němž arci podle onoho objektivního zjištění rozsudkového bydlí, spěchal do domu a chtěl za sebou zavřít (nikoli snad zamknouti) dveře hned po té, kdy obžalovaný, míněn tím A., byl zvolal: »Tu přece stojí ten pes«. Rozsudek zjišťuje dále, že obžalovaný již před tím udeřil A-a dvakráte do obličeje, po druhé, pronásleduje ho na jeho útěku do kamenného lomu v B., odkud pak A. odešel k domu, v něm bydlí, a zastavil se u něho. K lidem domácím ve smyslu Šu 83 tr. zák. náležejí sice také ti, kdož, třeba jen přechodně, jsou pod ochranou osoby přímo oprávněné (majitele domu nebo držitele bytu), zejména i osoby, jimž oprávněný poskytl útočiště ve svém domě, do něhož se byli utekli před nebezpečím jim hrozícím. Nezjišťuje-li však rozsudek, že obžalovaný věděl, že A. v dotyčném domě bydlí, bylo nutno zjistiti aspoň, zda obžalovaný věděl nebo mohl důvodně předpokládati, že jde o některý z případů právě nastíněných, či zda nemohl se vzhledem na situaci, zjištěnou rozsudkem, spíše domnívati, že A. po řečených slovech obžalovaného v obavě před novým zlým nakládáním nebo jiným útokem se strany obžalovaného utekl se do nejbližšího domu bez ohledu na to, zda v něm bydlí nebo zda mu bude v něm oprávněným útočiště skutečně poskytnuto. Bylo proto odů-

vodněné v obou těchto směrech zmateční stížnosti vyhověti a napadený jí rozsudkový výrok zrušiti jako zmatečný jednak podle čís. 5, jednak podle čís. 9 a) Šu 281 tr. ř., zrušiti v důsledku toho i výrok o trestu, a výroky s ním související a odkázati věc podle Šu 288 čís. 1. tr. ř. na soud první stolice, by jí v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl. Zmateční stížností nenapadený výrok rozsudkový, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem proti tělesné bezpečnosti podle Šu 411 tr. zák., bylo ponechati nedotčeným.

Čís. 2742.

Dohled nad dětmi útlého stáří přejímají (třebas mlčky) dospělí členové domácnosti, do které děti zavítají, na celou dobu, po kterou děti v domácnosti té jsou.

S hlediska §§ 335, 376 tr. zák. nestačí, že pachatel mohl povšechně předvídati, že může nastati nebezpečí pro právní statky v § 335 tr. zák. uvedené, nýbrž jest nutno, by mohl poznati, že nebezpečí to může nastati právě tím stavem věcí, z něhož skutečně škoda vzešla.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1927, Zm I 113/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v Písku ze dne 27. prosince 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem opomenutí povinné dohlídky na děti podle Šu 376 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil do první stolice k opětovnému projednání a rozhodnutí.

Důvody:

V nepravu je stížnost, pokud namítá, že jednání svědkyně Antonie S-ové jest samojedinou příčinou smrti Růženy B-ové. Nelze důvodně pochybovati o tom, že by B-ová nebyla padla do vaničky S-ovou na dvorek postavené a nebyla by se opařila, kdyby nebyl obžalovaný dětem (nestřežením jich) umožnil vyjít ze zahrádky do dvorku. Postavení vaničky S-ovou na dvorku, bez něhož by arcit' rovněž ke škodnému účinku nebylo došlo, bylo by proto po případě nanejvýše skutečností, již obžalovaný předvídati nemohl, tedy vedlejší příčinou, náhodou se přihodivší, jaká podle zásady Šu 134 tr. zák. nepřerušovala příčinné spojitosti mezi škodlivým účinkem a odchodem dětí ze zahrady neboli s opomenutím obžalovanému za vinu dávaným. Stížnost je v nepravu i, pokud popírá, že obžalovaný převzal dohled nad B-ovou. Nezáleží na tom, že nevěděl, že si v osudný den poslala pro B-ovou jeho manželka. Rozumí se samo sebou, že dohled nad dětmi tak útlého stáří, jakého byla B-ová, přejímají vůči rodičům jejich, byť i mlčky, dospělí členové domácnosti, do které děti zavítají, na celou dobu, po kterou děti v domácnosti té jsou. Jako dohlédací osoby, přicházeli proto v souzeném případě v úvahu obžalovaný, jeho manželka a jejich služka S-ová. Proti manželce a služce dal však obžalovaný tím, že odvedl B-ovou ze dvorku,